

Malta ar yeeohitshana
par pasti:
par gabu 1 rub. 60 sap.
- pufogabu 85

Malta bei peefubtischa-
nas Rigā:
per gadu 1 rub. — lat.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefci 30 "

Mah. w. teel ifsoobis fei-
veenahm no p. 10 fahfobi.

Eruñ Plates, Nahjas weesa ihpaschneels un apqahdatajs.

Mahjas weefs isnaht ween reis pa nedelu.

Maksa
par studinešanu:
par meenäis fleijas smalstu
rafsiu (Petit) rindu, je-
to weetu, lo tabba rinde
eestem, maksa 10 kip.

Medažja un ekspedīcija
Rīga,
Ernsts Blates bīķiņu- un
grahmatu - druckatavarā pie
Bērtēra bātnīcas.

No. 35.

Sestdeena 17. September.

1877.

Standards.

Jamalabs finas. Telegraafas finas.
 Gelfshemes finas. No Atgas: pahre jauno mahzibas-veetū preetsch
 ehrnu-fanebmejamh; — pahre zigaru atisveschanu un Jerusalemi. No Ope
 alna drausis: pahre puishu nevarbeem un natsi-staigachanahm. No Mah
 sils: pahre turrenas hufschamu. No Dobheles aprītē: negantneku nevarbs
 — kāpi-welwe usmuhketa, jahrls isnessis un attaishts. No Igaunu semes:
 pahre ūki gada raschojumeem. No Kurflas: Turku wangineets.
 Kara-finās.
 Gedainhozs wirsneels, tagadeja karas-notikums. Sinatnibas un tanta
 raugeem (ulajinačhanas rakts). Kaudas papilku zera.
 Peelikumā. Familijas noslehpimi. Graudi un seedi.

Taunafahs sunas.

No Rīgas. Kā dzirdams, tad sākumē vilsfehtas gvar-
dija un dzeedataju beedriņa (Niederfranz), eīwehrodamas muhfu-
lara-wihru wajadības uš kara-lauka, laijs labprātīgas dah-
wanas preekīj kara-wihreem, ar „Sarkana krusta” grahma-
tahm dahmanas laidumi.

No Peterburgas. Kā Kreevu Peterburgas awises sīno, tad us Parishes iſſtahdi tīkſchoht ſuhitas fotografijas (bildes), kuras nozīmētas no meſakahm tautahm un zīltim, kas peeder pēc Kreewijas valsts, par pēmehru no Tartareem, Kirgischeem, Mangoleem, Oſtjakeem, Kareleefcheem, Latweefcheem, Baſchkeem, Kalmikeem, Tſhuwaſcheem, Tſcheremifeem, Schihdeem u. t. pr.

No Tschernigowas. Kä no Neschines teek sinohs, tad tur tas 20. Augustâ breefmiga wehtra ar krusj plohsijufehs. Difi dahrñ un it ihpaschi tabakas stahdijumi, kas tur gandrifs semneeku weeniga eenemfchana, gluschi nophsriti. Krusj labdam flohsterim par 600 rubl. lohgu ruhtes issitufe. Neschinias pilsfehstâ par kahdeem 20,000 rublu flahde notikufe. Pilsfehstas tuwuma 2 semneeki no krusjas nositii. Us Delss-dela diwi strahdneeki, no krusjas glahbdamees, sem kahda wagona valihdufchi, het wehtra fahkupe wagoni dsicht us preef-schu, dee kam abi strahdneeki tikuichi fabrauktii.

No Bulgarijas. Kahds ahrsemes atischiu sinotajs raksta
is Filipopeles tā: Lai man nebuhtu tāhs breefmas jareds,
kā Bulgari leeleem pulkeem teek noteefati, es atstahju Adria-
noplē un dewohs us Filipopeli. Es maldijohs un ari fawu
maldischanohs noschehloju. Wifur, kur fawā ihſā zeloschanā
nonahžu, redseju breefmas. Beena daka no teem Bulgareem,
kas no kaxa-teefas noteefati, teek pa daschadeem zeemeem
issuhittī un tur zeemu tuwumā pakahrti. Tapat dara kaxa-
teefas Filipopelē. Kur til nonahš, wifur pakahrti Bulgari.
Tāho scho nelaimiao weschona ūrdi ar breefmahm pilda. Ra-

tram noteefatam ir dselssrinkis ap kaklu, pee kura ir kehde
peetaifita un ap widukli apstiprinata, lamehr rohkas ir us
muguras fafeetas; tschetri lkhds veezi nelaimige ir ta lohpâ
fafeeti, ka wineem weenâ rindâ ja-eet. Adrianopelê Turki
eetaifijuschi ihpaschu kohka eerikti, pee kuras noteefajamohs
lohpâ peeften. Pa leelakai dakai noteefatee ir semneeki, bet
ari atrohn zilmekus is zitahm lauschu fahrtahm. Aisva-
kar tika Adrianopelê lkhds dakteris (ahrste) is Jeni-Zagras
noteefahts, kas fawu mahzibû bija Pragas universitetê bei-
dsis un doktora-gohdu mahzibâ fafneedsis. Ta raksta minetais
awishu sinotajs. Is schi sinojuma slaidri redsams, ka Turki
Bulgarus laui, ka meesneeki lohpus.

No Turzijas. Kā jau ūnjojam, tad Abchaseeschi ūwudimteni atstahi un ar Turku kara-kugeem dohdahs us Turziju. Tagad us Turziju efōht atnahkutchi kahdi 30,000, tas Anatolijsas pavalstē us dīshwi nometifees. Schee lautini ir lohti netihci un dīshwo leelā pulsā kohpā, tā ka jabaidahs, ka zaur wineem libpiqas fehrqas ne-iszelahs.

— Kä lasitajeem finams, tad Bosnieschi bija us dumpi fazehlusches pret faweem Turku warmahleem. Tagad ahrsemes awises fino, ka Bosnieschu dumpis eet masumâ, jo dumpineekem netween pahtikas truhft, het ari ihsta xaxâ-wadona, kas winus iswezigi prastu pret Turkeem xaxâ west; het tamdeft jaw newar faziht, ka Bosniâ jam meers, jo Bosnieschi ahratki vee meera nedohsees, libds winu liktens jaw atweeglinahs.

Telegrafo finas.

No Peterburgas, taă 15. Septemberi. Kahdi 10,000 Turku kahjineekit ar leelgabalneekem no Sosijas nahdami taă 10. Septemberi zaur muhsu jahtneekem issitahs zauri us Pleonu.

— Turzijas valdība esot Anglijā pastelējusē seņoš-drebbes vīrieši fawas armijas. Turku fara-kugi išlūktojot to avgabalu starp Varnu un Ristendschi. Beļina tekojot ar flānsēm apstiprinata. Kā dzīrd, tad Serbijas valdība esot Turzijas valdībai aisslaidusē rakstu, ka wina us faru nedohmojot, wina tikai fawas fara-pulkus esot sapulcējusē, lai waretu fawas roħbesħas avfargaht; bet Serbu tanta grib faru un tā tad war ari fari vīrieši pret Turziju išzeltees.

No Parishes tāi 15. Septemberi. Republikeeschusozialistu komiteja islaiduse fawu wehlefschanas pafludinojumu lihds ar preefchlikumu vahr fawu politiku. Schini preefchlitumā teek tabdas leetas paehretas, kas weegali war Franzijä dumpi fazeit.

Geschäftsemes Sintas.

No Rigas. Mums ir pеefuhtihits raksts pаhr jauntekai-famo mahzibas weetu (institu), kura lauzineezes teik ismahzitast par behrnu fanehmejahm. Pаhr fchо mahzibas weetu jaw isgahjujchā numurā snojam, tapehz us mineto snojumi norahdīdāni, tiskai no eesuhftita raksta to fchē usnemtīm, kas muhju snojumā naw peaminehts. Minetas mahzibas-wectas (instituta) kuratorija issaka pagasta waldbahn, kas semneku buhſchanas us laukeem paſhīt, to luhgſchanu, ar weetigeem draudses ahrstu un mahzitaju fungēem aprunates, lai waretu taks preckjch tam jo derigakabs lauzineezes issinaht, kā ori lihds 10tam Oktoberim fchīt gadā to lauzineeschu peckelſchuhabs rakstus, kas nodohmajusčas behrnu-fanehmejas amatu us laukeem usnemtees. us Rigu atſuhfti un prohti us fchahdu adresi:

„An das Curatorium der von Torklus'schen
Hebammenstiftung, Riga im Ritterhause.“

Wehl no Riga. Kā laiki pahriehrīchahs, to par pee-mehru ari redsam pee zigareem. Kad zigarus fahla īmēkheht, tad tohs no ahrsemehm pee mums eeweda. Wehlak pee mums eetaisija zigaru fabriekus un tagad muhsu zigaru fabrikā jaw-tahdu stahwokli fasneeguſchi, ka wiinu preze jeb iſtahdijumi (fabrikati) teek tahtu jo tohlu iſwadati. Muhsu pasihstamais un leelakais zigaru fabrikis Riga ir „Kuchzinšky un beedra” fabrikis un daschs labs no muhsu laſitajeem buhs wiinu zigarus pihpejis. Ko tu, mihlo laſitaj, dohma, ūk tahlu gan ūchi fabrika zigarī aiseet? Tu warbniht dohmaisti, us Leischeem, us Bohleent, ja tahtu, tad us Kreewiju. Metrahvijsi wis. „Kuchzinšky un beedra” zigarī aiseet tikpat tahtu, kā muhsu īwehtreisneeks Schlerbergis, kas Jerusalemes grahmatu farat-stūjis, reis aīsgahja, prohti us Jerusalemi; jo nejen „Kuchzinšky un beedra” lungi dabuja pastelleſčanu no Jerusalemes, Iai tups aīſtellejoht fawus masohs ſiprohs zigarīnus. Zigarīni teek pirms fuhtili us Triefu (Vilnijs) un no turenas us Jerusalemi. Waram prezeeteeš, ka mums Baltijā ir fabrikis, kas pee tahtas flawaš nahjis.

No Opelalna druidses. Mehs gan waram preezatees, ka tagadeja audse arween jo heenas jo wairak nahk pee attih-stichanahs un gara gaismas. Bet wiiseem wehl gan schahda gaismma nejpihd. Waj mehs waram tahdus par gaismas mihi-lotajeem fault, kuri naktis meitas eet un faiinnekeem leelu schahdi dara? Schahdus mehs waram fault par tahdeem, kuri newar isschikt gaismu no tumfbaš un gohdu no negohda. Dauds mahjas, tur meitas winus eefschä nelaish, tur wini atspihetedami laisch lohpus labibä. Kahdä wakara gadijahs kahdam amatneekam gluschi wehlu us mahjahm eet, jo winsch darba deht newarejis agrak tilt. Netaht no mahjas buhdams dsird, ka mahja karzh zehlees, jo dsirdejis plintes schahweenus un fuau reefschanu. Drohshi steidsees us mahju, redseht, kas tee tahdi par fara-wihreem buhfschoht, jo winsch nemas us to nebij dohmajis, ka puifchi meitas eedami mahjas laudis beedejufchi, lai no istabas ahra unahle, jo tad wiiseem filas muguras buhfschoht padariht. Minehls amatneeks, gribedams winus redseht, eet pee klehls, eefsch kuras meitas gut, warbuht daschi buhfschoht eefschä. Meita, kura no fawem wezakeem gohdigi usaudsimata, nebij puifhus eefschä laidusi. Puifchi to redsedami grib winam atreedtees un fweesch ar akmini; bet par laimi netrahpijuschi. Kahdam rentineekam ditwüs wakardüs lohpus labibä eelaidschi, tadeht, ka

wirsch meitahm netaujoht wirkus eekfchä laift. Witeem ween ar to nepeeteek, ka lohpus labibä laisch. bet ari issit durvis un lohgus. Mehs gan waretu gluschi meerigi buht no schahdeem naktis wasankeem, ja muhsu draudsé til dauds puefchpuischu un meitas nebuhtu eenahkusch. Schahdeem naktis staigatajeem tas wahrds gan buhtu gauschi derigs, kurfch pehnaja gada „Mahj. w.“ Nr. 38 no „P.“ l. ir ussishmechu prohti „Pitkaini.“ Jo muhsu puischu darbi ar winu darbeem dauds weetas lihdsigi. Pee fcheem wifu waialk pede skrohdelt, jo wini pa mahjahn jaw agrali apskata tahdat weetas, kur meitas gut. Behdigi atgahdinaju wifeeem naktis wasankeem, ka lai wini eevehro, ka schahdi darbi naw par gohdi. So gohdigam zilwelkam schahdus nedarbus nodariht prohti lohpus labibä laift, lohgus un durvis ahrä fist un zitter faldu meegu aiskawehrt, kuri no gruhteeem deenas darbeen atpuhfchahs, ir gan grehka darbs un ja fahds tiktu pee fcheen mineteem darbeem peekerts, tas gan ohtreis wairä ne-eetu do richt. Tadeht luhsdu wifus jauneklus, tapat puischus, to meitas, lat wini jaunibü waialk gohdbä tur, jo schahda puischu aplahrt staigafchana pa naktim un meitahm puischu per nemfchana naw par gohdu; jo kurfch schahdus zelus itaigohdu nekad nemanto, bet tikai ißmeeschau un negohdu lish wezumam.

No Mahlpils. Mihlais lasitajs! Schi mana rakstien
nahkamas rindinas Lewi garā wedihs us wezo Mahlpili un
winas apgabalu, kur Tu wisu tapat atradisi, ko jchē ihis
wahrds esmu isteizis. Mahlpils muischa stahw us augst
ar lapu kohkeem apaunguscha kalna. Tekoscha ipe eet ja
muischu burbulodama un putodama, us kuras dīrnawas a
rohdahs, kas nepekusdamas laisj flaidri tezedam uhdeni ja
fluhshahn street, graudus fmalki famaldama. Ar kohkeem
apdehstichts zelsch wed muhs us basnizu, kas kahdu $\frac{1}{4}$ wersti m
muischas atschēkta stahw. Basniza ir lepni fmukā kalsita
buhweta, ap kuru leeli ohsoli un klawas jchualdami lohkah
un preezigi usfmaida. Augstais tohrnis us mums behdigis sem
nofskatahs, it kā faziht gribetu, lai mehs sawus daudskahrt
gus grehkus no firds noschelhlojam un jchint Deewa namina
eepreezinatschanu mellejam. Sem basnizas ir atrohdams po
grabs, kur agrak tikuzhi likki glabati. Warbuht katru garan
gahjeju gar scho Deewa naminu ejoschu fanems farvado
juhtas un tam prahktā nahks behrna gadi, kur tas krishti
warbuht ari eefwehstichts un falaulahits. 200 fohtus no bal
nizas us augsta upes krasta ir Mahlpils weza sagruwuse pil
no kuras zitkahrt leeleem un gresneem muhreem zits nelo
naw pahri valigis, kā pundamente un muhru drupi. So
daschs labs firdigs brunineeks ir preefch muhsu svehtas t
zidas kahwees un to zil spēhdams aistahweis. Ja tee t
apkahrt buhdami ohsoli spēhtu runah, tad tee waretu dām
ko is pagahjuschu laiku dīshwes mums jaunai pa-audsei pa
stahsticht. Schē usnahkoht mums varahdahs brihnum jaun
flats preefch azim. Pahri eraugam mahjas un buhdinas
muischas un krohgus, kur eedsihwotaji istikuschi sawu darb
strahda. Tad wehl tahtak skatitajs erauga satas druwas n
plawas, koplus birsites un kruhmianus, kur wisadi mescha sve
rini un putnini patihkamu patwehrsmi atrohd. Apalch Z
wahm kahjahm tel upite, sawus wilnischus arveenu us pree
fch muhsama; flaidris uhdens istek no ta tur buhdama aw
tina burbulodams upē; lagstigalu mihligi jauka pohgaschan
atflan pawafaras lehnōs wakarōs no upmales eewahm,

veekusis zela gahjejs atrohd meerigu un mihiu atdufas weetmu. To wiſu usſkatoht muhs fagrahbj, ne-iffakamas eedohmas un juhtas, dohmadamees buht jaukā Schweizijā. Gar basnizas frohgu pahr upes tilku aſteekam us kapfehlu un apstatifim tafs flujo dſihwi. Kapfehia ſtahw peekalne, ar teem tur atrohdameem kalmineem. Sehta ir no aktmeneem faktauta. Slaiki behrſi un ziti lohki to aþechno. No kapfehtas paſtei rohku zelſch wed gahjeju us jaunu, nesen kā taisitu leelu diwtahſchigu kohka ehku. Schi ehla ir muhſu walsiſkohla, Baugul mahja, kur labs flohlnieku pulzirſch teel mahziba. Mahja zitadi branga, tik janoschelio, ka naw tik zeeti nobuhweta, kā waijadsetu. No flohlas durwju preefchhas mehs eraugam kalmiņa uſ Abdmens mahjas grunts jaunu muhra ehrbegi, ar farkomu daktiu juntu. Sweſchneeks, kas nesin, joutahs: preefch kam gan fhis ehrbegis taisihts? Ta ir Mahlpils teefas mahja, kuras grunti walsiſ noſirkla. Wiſs darbs gan wehl naw gruntigi pabeigts, bet gan zere to libds Mikelieem ifdariht un pehz tam eefwehtiht. Schē dſihwohs ſtrihveris un kafaks. Seme ir peedalita ſtrihveram, kurech to war pats ar ſawiem laudim apſtrahdaht jeb ari iſrenteht. Greesimees atkal atpalaſt uſ kapfehlu un eefan pa ohru zelu, pa freifu rohku no pirma, kas wed uſ draudses-flohlu, apstatidami wiſas ahr- kā ari eekſhpufi. Ir muhra ehla, abdelu dahrſā eeflehgta. Preefch durwim atrohdahs diwi leeli kaſtrani kohki, kuri flohlat ir par leelu gresnumu. Tagad te ir eetaſitas diwas kafes, kur flohlotaji pamihſhus ſundas tura, waijadſigabs mahzibas behrneem paſneegdam. Uſ minetas flohlas pazetahs angſti pliki ne-augligi ſmilchhu kalmi, kur zits nelas naw atrohdams, kā tik retas pa-egles un panihkuſe ſahlite. Uſ weena no ſcheem kalmineem ir weza perakta kapfehta, ar kohleem, ſahlehm un fruhmeem pe-augne, jo ta wiſu neteek kohpta. — Ar flohlahm mehs it brangi uſ preefchui ejam un zerejam drihsumā labus anglus ſogaidiht. Ar ſcho nu, mihiſis laſtajs, no tevis ſchirohs, zedams zitā reiſe ar Tevi atkal fatiktees.

G. Schmidt, kahds Mahlpileets.

No Dohbeles aprīļa. Kā „Mit. Ztg.” ſino, tad ta Paulsgnades (Dhſola-muiſchis) ihpachneckam peederiga kapuweeta „Henriettenſruhe,” tituſe no negantnekeem aplaupita. Tai naſki no 30ta uſ 31mo Augusti bija minetas kapuweetas welwes durwis ar muhliſeri atflehgtaſ un iſ welwes weens ſahrgs iſneſts. Noſeedsneeki, dohmadami pee lihka kahbus dahrgeumus atraſt, bija ſahrku attaijuſchi, bet neko ne-atraſdami, bija ſteigſchus aismukuſchi prohjam. Negantnekeem teek pehdas dſihtas.

No Igaunu ſeates. Vahr ſchi gada rachojumeem Igaunu ſeme teek tai 20. Augustā ſinohits: rudiſi gandrihs wiſur apblauti un jauri ſourim nemohit ſidohts widejus auglis. Schi rudenā rudiſi ſehſchana gandrihs wiſur beigta un ar ſweeſchu augſchana war ar meern buht. Waſaraja brangi auguſte, bet oukſta laika deht wehl nebijsa eenahluſchi, kā ka retas weetas ſahluſchi plaut. Seena plahwums ſchiņi gadā plahns, bet laudis iſlihdſeſees ar ſchi gada labiem waſarajas ſalmeem.

No Anreſkas. No turp noſuhiiteem Turku wagineekeem, kā „Goloſs” rakſta, weens iſrahdiſees par ſkuſkas gubernijas ſemneku. Daschi ſemneeki atbraukuſchi wagineeku ſeideht. Kahds no ſemnekeem pasiniſ ſeenu no wagineekeem par ſawu iehwu, kas Krimas kara no Turkiem tiziſ ſawangohits un no kura nelghda wehſts no ta laika nebijsa dabuta,

Ari brahliſ wagineeku pasiniſ, turjch tomehr leedsotees un zaur tulku iſſkaidrojis, ka wiſch patceſi dſiniſ Turks, efoht apprezejees un Turzijs atſahjis diwi behrnuſ. Kā dſird, tad ſchi leeta nahts iſmelleſchanā.

Kara ſinas.

Vahr kara-notikumeem un darbeam tai loikā no 5ta libds 11tam Septemberim paſneedi ſcreewu awise („Pycckij Ilb.”) jo plachas ſinas, kuras iſhumā ſanemtas ari ſchē paſneegſim. Muhſu pametumi 8 deenās zihniyotees pee Blewnas ir tagad ſinami. Preefch karoſchanas palikuſchi nederigi 300 wiſneeku un 12,500 ſaldatu; Itumeneeſchi paſaudejuſchi kahbus 60 wiſneekus un 6000 ſaldatu. Lai gan ſchē pametumi ir leeli, tad tomehr muhſu kara-pulkeem jauts prahs un duhſcha uſ jauneem kara-darbeam. Muhſeji ar ſawahm iſbrukſchanahm, kur wiſeem tahdi pametumi radahs, ir Oſmanu-Paſchu tā ſpaidijuſchi, ka Suleimanam-Paſcham bija no jauna pee kara-darbeam jaſkerahs, lai muhſu kara-pulkus waretu zitā weetā pee kauſchanahs peedabuht un uſ tahdu wihiſi muhſejus aiflaveht, lai ar tahdu warenu ſpehlu Oſmanam-Paſcham pee Blewnas newaretu iſbrukt un to pawiſam nomahkti. Suleimans-Paſcha, kā laſtajeem wehl atminams, iſbruka muhſejem pee Schipkas, bet tika no muhſejem ar tahdu ſpehlu atdſihts atpalaſt un ſakauts, ka wiſch puſi no ſawu kara-ſpehla (kahbus 30,000 ſaldatus) paſau-deja. Wiſch bija tā ſakauts, ka pirmā laika newareja uſ karoſchanu dohmaht, wiſa kara-pulki, kā ſakoh, bija tā iſ wiſas kahribas iſiſuſchi, ka deesgan laika waijadſeja, libds tohs atkal uſ karoſchanu kahribā fastahdiſa. Bet kād nu Oſmanam-Paſcham tā plahni eet pee Blewnas, tad Suleimans-Paſcha, ſawus pulkus ſawahlis, taisijsahs muhſejem iſbrukt pee Schipkas. Wiſch uſmeta ſkanſes Nikolaja kalmi deenwidus pakalne un no tureenahs ſahka muhſejus apſchaut. Tai 5. Septemberi wiſch ar wiſu waru ſhmedams, griebeja Nikolaja kalmi eeguht. Breeſmiga zihniſchanahs ſahkabs, dewinas ſundas no weetas zihniyahs. Tee duhſchigakee Turku kara-pulki muhſejem iſbruko, bet tas wiſeem neko nelihdeſea, muhſeji wiſus atdſina atpalaſt. Turkeem bija leeli pametumi; minis krita kahdi 100 ſaldatu un eewainoti tika 19 wiſneeki un 400 ſaldati. Tā nu Suleimans ohtreis tiziſ ſipri ſakauts. Waj wiſch wehl reiſ raudſihs iſbrukt, to newar ſinah. Tā rakſta mineta ſcreewu awise. Tā uſ zihniſchanahs pee Schipkas ſhmedamahs telegraſa ſina no 11ta Septemberi ir ſchahda: Tai 5. Septemberi pa nakti Turki peeterzahs pee Nikolaja kalmi. Diwreis wiſi iſbruka, uſkahpa uſ kalmi un ſchahwa ar rohku granatehm uſ muhſu ſkanſehm, atdſina diwi rohtes no muhſu ſaldateem atpalaſt un ſahka wilkt kara-geahjuſ. Wiſi atſita muhſu iſbrukſchanas atpalaſt un ſawu kahrohgu uſ kalmi uſzehla. Bet ay puſdeenas laiku muhſeji wiſus no kalmi nodſina un gandrihs wiſus apſahwa. Muhſu pametums ir 31 wiſneeks un 1000 ſaldati. Uſ zihniſchanahs weetu nebijsa masak kā 3000 Turku, kas tur apļauti guleja. Tai 7. un 8. Septemberi bija wiſs kluſu. — Pee Blewnas apļenkhanas teek ſipri ſtrahdahts.

No Gori-Studenies teek tai 11. Septemberi ſinohits: Tai 9. Septemberi Turki iſbruka Žerkownai, bet tika atſisti atpalaſt. Muhſu pametums pee tam bija 10 wiſneeki un 400 ſaldati, Turki turpreti buhs ſaudejuſchi wiſu maſak kahbus 1000 ſaldatus. Kahds no muhſu jahneeku kara-pulkeem uſachma diwi

islukofchanas starp Blewnu un Sofiju, lai waretu Turku kara-fpehku leelumu issinaht. — Tai 8. Septemberi grafs Staelberg Raſchitas preefchā iskleedeja trihs Turku jahtneeku pulkus un tahlak fahjineeku pulkus atradams, atkahpahs at-pakat. — Tai 9. Septemberi palkawneeks Tutomins usnehma islukofchanu un atrada pee Temines 10 Turku batalonus ar lelgabalnekeem un diwi jahtneeku regimentehm. Turku usbrukfchanu winch atsita atpakan un tad nometahs žawā islukofchanas weetā.

— No kara-lauka Ahja tai 10. Septemberi atnahkuse schahda fina: Tai 7. Septemberi eenaidneeki usbruka generaala Tergulafowa pulkeem, bet tika atsisti atpakan un ta faktuti, ka wina atkahpamees fahka behgt. 500 Baschibozuki, kas muhfu saldatu waktim bija usbrukfchi, tika tapat faktuti un atdsichti atpakan. Muhfu pametums bija pee tam lohti mass.

Tahs lihds 14tam Septemberim fche atnahkuschas kara-sinas paſneeguschi, paſtatiſmees us tahm masaham walstim, kas ar ſho karu ſahm kaut kahdā faktura. Wifū pirms mums japeemin, ka Montenegrofchi ka orweenu ta ari tagad duhſchigi laujahs un Turkus faktudami teem weenu weetu pehz obtras atmēm. Ta par veemehru teek tai 8. Septemberi ſinohs, ka Montenegrofchi eenehmuſchi diwi Turku zee-tohſchis Dodschinu un Sloſtuku un pee tam dauds wan-gineekus ſaguhſtadami un kara-mantas un eerohtchus eeguhdamī.

— Pahr Serbijas pedalifchanohs pee kara runajoht ja-faka, ka Serbija ir pee tahs atihfchanas nahkuſe, ka wina ar faveem maseem fpehleem neko pret Turkeem neſpehj isdarib; wiſa winas zeriba tikai atbalstahs us Kreeviju un ta-pehz wina ar pulſtofchu ſidi ſtatahs us Kreevijas kara-panahkumeem. Wina, prohti Serbija, wehl naw Turzijai karu pefazijuſe, laikam wina gaida, lihds Kreevi buhs Blewnu eenehmuſchi, un tad pee kara pedalifees. Ka Serbija weenumehr us kazu dohma, to peerahda ta buhſchana, ka wina ne-apſtahdamahs ſawus kara-pulkus iſriblo un preefch teem gahda ſeemas-mundeeriaus, lai waretu, ja wajadsetu, ari pa ſeemu karoh.

— Pahr Turku usbrukfchanu pee Zerkownas veenahkuſe ſchahda telegraſa fina: Tai 9. Septemberi pulſten 11 preefch puſdeenas 20,000 Turku ar 40 lelgabaleem usbruka muhfu apzeetinatam lehgerim, kur mums ſahweja 12 bataloni kara-wihru. Papreefchu Turki usbruka generala Gorschkowa labam fpahnam. Kurſkas regimenes majors Dombrowskis peelaida Turkus us 30 foheem ſlaht, bes ka buhtu ſchahwes, un tad wineem ar baſonetehm usbruka un faktuwa tohs ta, ka teem bija behgſchus ja-atkahpahs, pee kam 200 Turku palika us kaufchanahs weetu. Lad Turki usbruka ſteifam fpahnam, bet tika no Biakas regimenes atsisti atpakan. Turku beidsama usbrukfchana bija us muhfu kara-pulka wi-dus, bet tapat tika Turki atdsichti atpakan ar leeleem pametumeem. Schini kaufchanā ihpaſchi duhſchibu un weikliu iſrahdijs Rijla regimene, kas eenaidneeks us 400 foheem peelaidsama, tohs ar tif ſipru ſchahchanu avſweizinaja, ka tee newareja atturetees, bet bija jopadohdahs behgſchanai, pulſten 8 eenaidneeks wiſur bija atkahpees. Tai 10. Septemberi no rihta Turki atſuhtija fuhtni ar to luhtchana, lai muhfeji wiaeem attoutu ſawus krituſchobs kara-wihrus paglabah, un ta tad Turki muhfejeem redsoht apraka faktus 800 saldatus, bet paſifam Turki paſaudejuſchi faktus 2000. Muhfejeem krita 6 wiſneeki un 60 saldatu un ewainot

tika 20 wiſneeki un 300 saldatu. Muhfu kara-pulkus wa- dija generalis Tatischtſchew. Schi kaufchanahs bija pee Zer-kownas, Blewnas tuwumā. Ohra Turki usbrukfchana op ſho laiku bija starp Jantras un Lomas upi, prohti tur Mehmeds-Ali usbruka muhfu Trohnamtineela kara-fpehkom, bet ar ſawu usbrukfchanu neka nepanahza. Ra if ſchi numma kara-finahm redsams, tad tee trihs Turku kara-wadoni, Mehmeds-Ali, Osmans-Baſcha un Suleimans-Baſcha, kas muhfejeem preti ſtahw, ir raudſiſuſchi muhfejeem usbrukt, bet neka na-panahkuſhi, turpretim wehl faktuti likuſchi.

— Ra tai 13. Septemberi teek ſinohs, tad Oſmanam-Baſcham, kas pee Blewnas no muhfejeem ir aplenkts, tifchoh ſuhtiti palihga-pulki. Schee palihga-pulki eſoht tika diu-deenu gahjumu no Blewnas. Oſmans-Baſcha eſoht pilnig no muhfejeem un Rumeneefcheem eeflehgts, ta ka minetee polihga-pulki gan neſpehj ar Oſman-Baſchas pulkeem ſawenotees, pirms wina nebuhs zaur muhfu kara-pulkeem zaur ſitueches, kas wineem buhs geuhki eefpehjams. Muhfu un Rumeneefchu kara-pulkus kohpā faktaitoht, kas pee Blewnas ſtahw, buhs paſifam 120,000, turpreti Turkeem, ka dſid, taħbi 70,000. Jeni-Zagrā tagad naiv neveena Turku ſal-data, jo Suleimans-Baſcha, kas pee Schipkas til dauds ſal-datus paſaudeja, ir tohs beidsamo ſaldatus if Jeni-Zagrā iſnehmis un ar ſawem pulkeem ſawenojis. Oſman-Baſcha tai 9. Septemberi dabuja to beidsamo prouianti, jo no ta laika faktuht winch ir til pilnig eeflehgts, ka no Turku puſes wina ſawus neko newar peewest. Muhfu kara-pul-dohdahs us preefchu, lai waretu palihga-pulku atnahkuscham un prouiantes peewechanu aiftaweh.

— Tahs jo ſwarigakahs ſinas no kara-lauka paſneeguſchi, ari laħdu wahrdu peemineſim pahr Rumeneefchu turefchanohs taſ kautinā, kur Turki tika faktuti un ſipra flanſte atmēta. Rahda Wihnes awise paſneeds ſchahdas ſinas. Bib-niſchanahs un kautini pee Blewnas wifū Eiropu darija u- manigu, iħpaſchi us Rumeneefcheem. Liħds ſhim nebija doh-majuſchi, ka Rumeneefchi ir taħbi duhſchigi un weikli kareiwi, ka to minetā kautinā redseja. Turki ſhimi ſchahwa un kara-pulki nebija wiſai dauds, kas Turkeem preti gahja un tatħfu ſaldatu pulki, iħpaſchi Rumeneefchu militfchi gahja ar taħdu drohſchibu ugunt, ka bija fo brihnotees. Netikai drohſchibu un naħwes nizinaſchanu, bet ari iħstu kareiwi garu wina u kara-lauka iſrahdijs. Kats eewainotais tureja ſawu kara-eerohzi un negribeja kaufchanahs weetu atſaht, lai wina bruh-zes teek faſiſtas. Rahds gruhti eewainohs faſiſa aħretem, kas wina bruh-zes faſehja, ſawas plintas numuru, lai wina eerohzi neħħektu paſuſchanā. Ta 16ta militfchi regimene tika kautinā ta no Turkeem apſtahta, ka Turki wina karoħgu buhtu atneħmuſchi. Ko darija duhſchige militfchi? Bi- karoħgu maſos gabalds faplehja un kats pa gabalam pa-neħħma, lai eenaidneeki to nedabutu. Wiſur wina duhſchig kahwahs un Turki, ka jaw minejam, tika faktuti un ſipra flanſte atmēta. Uſwareſchanā bija iſkarota, bet ſchi uſwa- reſchanā pagħreja upurus. Minetas Wihnes awise ſinotaj ſakfa ta: Kautinč bija heigts, lai gan daſħs leelgabals wehl duhža, tad tomeħr ar plintah ſawus neſħħawwa. Meh- steidsamees us to weetu, kur eewainotee tika faſiſti. Neħħ- tootes us granatehm Rumenijas firſts jahja pa preefchu, lai waretu eewainotohs apraudſiſt un aħrifis pahrluħloht. Lai gan kara-wadona prahs wareja preezatees, ka eenaidneeks

bija uswarejis, tad tomehr firds fahpeja, eewainotohs usska-totes. Eewainotee tika atnesti jeb kas spchja, pats atkliboja, waj us plintu atfreesdamees jeb pee fahda beedra peeturedamees. Ahrestes netruhka un wifas preefch faistichanas wajadfigahs leetas bija deesgan. Lai gan pulstien 8 wakara fautiesch bija tiktahlu beigts, ka flanste jaw bij eenemta, tad tomehr laiks aifgahja, lihds wifas nahja pee meera; bet lihds puflaketi bija wifas eewainotee us faistichanas weetu aifwesti, bruhzes faveetas un wedamäss flinnizës nodohti. Deeninai austohr jaw puhe no eewainoteem bij zeta us Metshku, kur leelas flinnizës eetaisitas. Generalis Dawila ar faweeem pawadoneem bija weens no teem preefchereem, kas apfkarjahs, ko kahds eewainotaais neteek aismirists. Rahdahs, ka kara-ahrestes buhtu pahleeku spchku eoguwuchhi, jo ta nepeekusdamu un ne-avstahdamees wini jawu gruhtu zilwezigu darbu strah-daja. Seme bija no afim iismirkufe, afimainas drehbes un lupatas bija wifaplahrt ismehtatas, un to nelaimigo waimanas, lam stipras fahpes bija ja-iszeesch, firdi brefmigi fagrahba; bet wehl jo wairak firdi aifgrahba eewainoto lehna fungsteschana. Rumenijas firsts stedsahs no weena eewainota pee ohtra un firds tika aifgrahba dsfidoht, ka daschs eewainotaais firstam tuwojotees ar wahju balsi puhlejahs issfaukt: „Lai dñihwo tawa augstiba!“ Gareas ratu rindas eewainotee tika westi us flinneeku nameem un braujoht dascha granate nokrita rateem blakus, bet par laimi fchodeen neweena granate netrahpija. Kamehr firsts ar faweeem pawadoneem pa-lita pee kara-puleem, tamehr es eewainoteem dewohs lihdsä us flinneeku nameem jeb spitaleem. Spitalu preefchä bija tumfch, jo lohpas wairs nebija neweenas, ko buhtu warejuchi elipiht un ta tad pa tumfu bija eewainotee no rateem noxemami un eelchä eenefami. Slimnizës dega fwedges, ta la puflahds wareja redseht. Slimnizës gaidija ahrestes, kas wifu zauru nakti gar eewainoteem nopushejabs. Ahrestes netruhka, bet kohpejas nebija deesgan. Tiski weena dahma tur bija, kas nepeekusdamu wajadfigo atspirdsina schanu flinnekeem vañeedsa. Wina iswahrija preefch nabaga eewainoteem filtu supu, kas winu nosalufchahs meevas fasildija. Wini bija no leetus pawifam iismirkufchi, jo 24 standas leetus no weetas lija un wini bija ta no auksuma pahraemti, ka wint, ar mehteleem apfegti, newareja pee filtuma nahst.

— Beigas wehl veelikim kahdu siuu no Suchumas-Kaleh. Ka lasitajeem wehl atminams, tad Turkeem beidscht bija Suchuma ja-astahj un wini, no Suchumas prohjam behg-dami, dewahs us faweeem kara-kugeem un ar teem us Turziju aibrauza. Winaem lihds aibrauza laba keefaa Abchaseechu, kas Kreewijai negribaja padohtees. Kahdä buhfschanä Turki Suchumu astahjufchi, pahr to mums vañeedas jo plashakas sias „Tilfies wehstnefis.“ No schihm siuahm ari kahdas sche ussibhemfim. Turki lihds ar prohjam edameem Abchasee-scheem astahja Suchumu, bet prohjam dohdamees wini ah-trumä neko newareja lihds nemt, ihpaschi lohpus, ko Abchaseefchi leelä pulka bija atdsinufchi. Tur bija wairak tuhsto-fch wehrschu. Turki, negribedami fcho lohpu pulku Kreeweem astahj un ratsch tohs lihds nemt newaredami, wini nu ah-trumä aplahwa un nofchahwa wifus lohpus. Kad muhseji Suchuma eegahja, tad wini pa eelahm un nameem atrada douds aplautus lohpus, kas jaw bija eefahkufchi puh. Ari Suchumas tuwumä douds aplautu lohpu atrohnahs. Rehka, ko buhs kahdi 8000 lihds 10,000 lohpu aplauti. Tee nu

wifi tur puhst un no tam tahda fmala iszehluzechs, ka wifas gaifs tur fmird. Baidahs, ka no tam ne-iszelahs libpigas fehrgas. Nu galwas jalaua, ka lai fcho nebuhschamu no-wehrstu. Kas pats ar fawahm azim naw redsejis, tas it nemas newar eedohmatees, kahdas brefmas un negantibas Turku saldati Suchumä nodarijufchi.

Gewainots wirsneeks.

Tagadeja kax a notikums.

(Of Kreewu avises: Pyeonii Mips Nr. 232).

Preefch ne-ilga laika satiku Kreewu wirsneeku, kas atweselo-schanahs deht bija pahnahzis. Winch wehl itin jauns bija, lahdus 23 gadus wezs. Wehl nedeta nebij pagahjuß, lamehr pirmo reis bijam redsejusches un jau firsigas draudsbas fai-tes muhs abus fawenoja. Prohtama leeta, ka par Turku karu runajahm, ikreis kad kopä bijam. Wirsneeks manim dands stah-stija par kax brefmahm un ihpaschi par to lautinu, kure bija eewainois tizis.

Bet lai nu wirsneeks pats stahsta.

Mehs wirsneeki un saldati dewamees us karu it la us kah-sahn. Ne schikschahanahs fabyes, ne paschas mahes asaras ne-spchja muhsu karapreeku isahrdiht un muhsu karatarstumu dñisnaht.

Ne wifas pa lihdsenumem bet pa kalmem mums bij ja-eet. Mereti peetruhla baribas. Daschureis ir uhdensmalks nebij dabujans. Zitureis atsal ar meegu bij jakaujabs. Bes meleem waru teikt, ka wifus fchos gruhtumus esmu neftas, neween bes turneschanas, bet ar preefu.

Rumenijas kalmus bijam fasnegguschi un te apmetusches. Win-pus eeleijs spihdeja eenaidneeku waktsugunis. Ohträ deenä brefmiga laufschanahs bij gaidama. Tad nu tagad meegam tau-jotees meefai un dwehselei spirtgums bij jagahda.

Trumetu flana mani modinaja otrå rihtä. Til ko azis at-wehru, tad domaju pats pee fewis: „Nu lautinsch fahkahs!“ un weeglas schausmas manim ftrehja zaur kauleem, lai gan firds manim dedja, fawu sohbinu pret eenaidneeku wizinaht. Muhsu duhfschigee saldati fastahjabs pehz fahrtas. Wirsneeki komandee-reja: „Us vreelfchu!“ Es redseju, ka saldati krustu meta un Deewu luhsa. Ari es pazehlu fawu firdi un Deewu luhsu: „Rungs Deewz, vasargi muhs un dodi mums uswahreht!“

Nu karapulks dewahs us preefchu, eenaidneekam taisni wifus. Plintu schahveeni un leelgabalu ruhfschana attkaneja. Daschs labs mahes dehls, no lodes trahpihts, lehra pehz galwas jeb pehz fruhtrum un krita pee semes. Bet karapulks „urrah!“ breh-dams arween dewahs us preefchu, pascheem leelgabaleem spihdedams.

Es fawam sirgam duhru ar peescheem un atfrehju pirmajä rindä. Te redsu, ka plezigs Turks manam pasifikam saldatam bajont edur firdi. Newolweri pazehlis un labi mehrkejis Tur-kam eesfahwu fruhtrum, ta ka tuhlit bija pagalam.

Bet nu gadijahs otrå bresemas. Weens no muhsu saldateem eenaidneeka bajoni bij fahkris, zeredams, tabda wifse isglahb-tees no nahves. Genaidneekam schaut ne-usdriftslejos, bihda-mees, ka muhsu saldatu trahpiju. Tab nu sobinu pazehlis eenaid-neekam zirtu us galwu. Turks bajont alaida vala un krita pee semes.

Atsal sirgam duru ar peescheem un steidsos us preefchu. Pat-laban Turks ar pazeli plinti ussreen wifus manam wiflabakam draugam, Kreewu wirsneekam Rahrfam.

„Kahlt, fargees!“ Ta brehldams ahiti atsteidsos. Bet jau bija par wehl. Jau Turks ar fmago plinti manam draugam galwu bija fatreejis un fadragajis.

To redsot asaras manim bira is azim un als bresmigahm dußmahm paliku ja ka ahrphtigs.

Ko ihsti esmu darijis, to nemahu teikt. To til ween atminos, ka ne-apnilufchi esmu strahdajis, gan ar sobinu, gan ar re-wolweri un ja laislam gan leelu pulku Turku esmu nogalinajis.

Manim wehl ja schaujot un zehrot un durot un trafojot eenaidneeka lode trahptja manu sirgu. Sirgs wehl reis lehja us

preeschu un tad peepeschi krita pee semes un proti ta, ta es sem surga paliku gukot un newareju uszellees. Tomehr frihtot ne-lahdu slahdi nebiju dabujis, jo apalsch manim wehl guleja diwi lihti blakam. Kad nu darbojos surgu atgruhschoht zellees us lah-jahm, tad atfahstu, ta weens no teem aabeem Turkeem, so par lihleem biju turejis, fawu dagu jeb ihfo sobimu well is malstim. Es keru pehz dagas un ar wisu spehku to ranju pee sevis. Bet manim ne-isdohdahs. Turks ir siipraks par mani. Kad nu ar labo rotu Turka rotu zeeshi turedams pazetu rewalveri ar freiso rotu un eenaideekam taisni eeschauju galva.

Kamehr wehl id zihnijs, diwi Turk manim uskita wirsu, weens ar sobimu, otrs ar bajoni. Wehl manim nebij isdeweess zellees us lahjahm. Sobins spihdeja pahr manu galvu. Es pazehhi rotu un schahwu. Laifam gan biju trahpijis, jo usbrueza lihtis manim gahsahs wirsu. Turkscht maniju, ta aufstas bajons eespeedahs manas eelshas um ta karstas aeniss manim tejeja par meesu.

Es eenaideeka lihti atgruhdu un pazehlos us sawahm lah-jahm. Klusums waldija. Neeweens pats zilwels wairs nebij redsams; ne draugs, ne eenaideeks, ne Kreems, ne Turks. Lihtu laudes ween mani apriatoja. Galva reiba. Rahjas trihzeja. Es pasehdos, peflehjios pee akmins un mundeeriku atknopejiss sawas wahtis aplatiju un fahsehju ar schnidaugu. Atkal proh-weju, kahdus solus spert, bet nejaudaju. No tahleenas leelgas-halu rukhschana un plintu schahweeni bii dsirdami. Tuwumā eewainoti karawihri waideja un Deewu luhds.

Jau tumiba fahla mestees. Es aifflehdju azis un nogibbu. Peepeschi flaka brehfschana mani mohdinaja. Es usleazu, fawu surgu melleht, pee ta mani kara-erohfchi bija palitufchi.

"Guli meerigi un nelustees, it ta tu buhtu nomiris. Turk ir tuwumā, kas aplaupa un notauj muhsu eewainotos saldatus!" Ta manim eetschustea ausis zilwels, so deht tumibas flaidri newareju redsch.

"Ko nu dariht? Pretituree tsihra traiba buhtu bijust. Kad nu jits nefas ne-atala, ta nepashstama drauga padomu peenemt un isslees ta mironis.

"Iswel' swahrlus un sahbatus, ta lai wini tevi ne-aisteek!" Ta tas pats zilwels fajha ar kusu valsi. "Apglees manim lihdsas. Ja wini sawas ainfainas rokas pee mums peeleel, tad topa turestmees preti ta vihri!"

"Cas tu es?" Ta prassju.

"Es esmu kapralis no lahjineelu pulsa." Ta winsch teiza. "Un cas tu es?"

Kad wiham biju tezis, ta es esot wirsneels no jahtineelu pulsa, tad winsch mani wehl reis luhds, lai es leekotees pee semes un lai es fawu rewalveri aeniot rota.

Ka fajhsts ta darihts. Es iswilk suahrlus un sahbatus un aygulos, fawu rewalveri zeeshi apkerdams.

Gewainoto brehfschana un lubgschana atskaneja tuval un tuval.

At sawas breesmtigas fidschapes, so torelf esmu iszeetis! Tee nolahdetee aens funi notahwa muhsu nabagus eewainotus saldatus un es — es sawas braklus newareju glahbt.

"Kungs Deews, apschelbojees! Kungs Deews, apschelbojees!" Ta kapralis weenumeby Deewu luhds ar kusu valsi.

Manim likhs it ta kehmi apkahrt lihda un lihleem un eewainoteem drehbes norahwa.

Ari manim wini tuvojahs un ari mani aptaustiha. Weens manim mina ar kahju us rohku, ta ta ahs fahpehm gandrihs jau fahku brehst.

Nu attal bii klusums. Tit ween no tahleenes wehl dsirdeju brehfschana, lubgschana un waideschana.

Wahtis manim breesmtigis fahpeja un druds mani neschehligi fakratiha. Lubpas bii faufas, manim gauschi grivejahs dser un wisa meesa trihzeja.

"Deews kungs! glahbi muhs is scho nolahdeto willu rolah!" Ta kapralis Deewu luhds.

"Waj tu manim uhdensmalku newari gahdah?" Ta prassju.

"Tagod ne. Bet gaibism, lihds kamehr schee ainfuni tah-fal buhs aigahjach. Tad mafestim uhdeni." Ta kapralis.

Kahda pusslunda pagahja. Manim likhs, it ta es wefelu gadu buhtu nodishwojis. Nu fahlam lihst.

Tas teesham bija schausmigs zeffch, gar lihleem, pa auksio, jaun osnum gludeno semit! Tas teesham bija schausmigs dars, lihtus schurp un turp greschoht pehz uhdensmalka melleht!

Aufstums mani ta pahrenehma, ta sobi labeja.

Kapralis prassju, kas manim laitor un tad wiham teizu, ta aufstums mani neschehligi mozot, tad winsch fajha:

"Leezatees te schurp! Schim lihdam Turki swartus nau nowiluschi. Paxemat tos swahrlus. Tad jums buhs filial." Kapralis lihti tureja un manim bij jawelk pee pedurknes.

"A re! tam wiham ari brandwihna pudele fescha. Ee! Re-mat un dserat. Tad Jums atkal buhs filial!"

Ta fazidams kapralis manim pudelt eedera rola.

Jau pudelt liku pee mutes, jau fahku dser, tad manim tah-das domas nahza prahda:

"Kad brandwihnu dserch, tad meegs mani pahremis un tad muhfeji nahks, tad mani turehs par lihti un lihds ar ziteem mironeem eemelihs bedre. Labal nedserch!"

Bet fahpes mani tis neschehligi moziha, ta ilgal' wairs ne-wareju iszeest.

Ta manim labs padoms eestahs prahda. Ar aenim sawam freklam uhalstiju tos wahrdus: "Wehl esmu dshws."

Tad atkal pahemmu pudeli un dsehru, lihds kamehr heidsamo pilkti biju esuhzis.

Ne-issalamas lablahjibas juhsmi manim tejeja un hira zam dshflehm. Staftas biles manim stahjabs preefch azim. Ge redseju tehwamahju. Es statios tehwam azis. Es fritu mah-mirai ap faklu.

Un nu meegs mani guldinaja sawa mihsia flehp, ta ta it neto wairs newareju ne dohmaht, ne apkert, ne maniht.

Kad usmodos, tad brihnidamees apkahrt statijobs. Saulite jau sen bij uslehtu. Es guleju us wahgeem un mani weda no wakareja karalausa us spitahli.

Sinatnibas un tautas draugeem.

1869. gadā Keisarisslas dabs sinatnibas beedribas Etnografijas nodaka Maflawa, sinoja jaun ihpaschu rakstu, ta ta nodohmajuse kraht etnografiskas sinas par Latvieschku tautu. Rakstu ta luhds, lai tai palihdsetu wiss, kas ween grib un war felminait minas sinatniskus nodohmus. Dasici sinatnibas un tautas draugi ari valsauska schim usaizinajumam, kahrotu sinu krahjumus pefuhitidami. Salraktas sinas preefch drulas sagatawoht, ta ari farastitees ar palihdsigeem krahejeem tahlumā, beedriba us-tieza scho rindinu rakslitajam, paschu us Latviju suhtidama preefch ta pascha mehrka.

1872. gadā, tad Keisarisslas dabs sinatnibas beedriba, Maflawa, wifa Kreewija leelisli swineja Pehtera Leelaja diwimis gadus dsumschanas-deenu, politeknisku iestahdi isrihloodama, beedribas Etnografijas nodaka swineja lihds. Ta nodohmajaja sagatawoht us fheem svehleem fawu olyro rakstu krahjumu, — un scho krahjumu pildija data no fahrahtam sinahm par Latweesheeem: Maflawas Etnografijas nodakas nodohmata krahfchana svehleku grahmata dahwinaja — Latweeschku tautas-dsee-fmu krahjumu.

Scho rindinu rakslitajam bija ihpaschihs preeks, ta tas mineta krahjuma preefschwahrdā wareja preefch wina leelisli svehleku brihscha it ta no Latweeschku puses fajhst: „Ka Latweetis es ihpaschi laimigs, ta waru sawahm padewigahm puhlehm (expozīcija — труда) darbigu dalibu nent wišpahrigos tehwijs svehltos, so swin par peemian tam krohnetam (вънченоый) genijam, kas ar Kreewu waldneela wareni rohku peeweda leelu datu no Latweeschku tautas pee „weenigas Kreewu fames“ fruhs (вънчено „единой русской семьи.“*) Wina dischens gars wišgaischaki norata, kahds swars preefch Kreewu walss tai juhmalai, kuru Latweeschku tauta nosauja par Baltijas, tas ir balto laimigo juhmalu.”

*) Schee pievestee pahrs wahrbi nemli is muhsu augsta stunga un kaisara riinas Riga, 1867. gadā.

Bet ar ſcho pirmo darbu, ar iſdohu tautas-dſeefmu frahjumu, nepeeteek. Maſklamas beedribas nodohms, beedribas programs, ſneeds dauds tahlal. Dauds un daſchadu wezlaſitū mantu ſlehp-jahs wehl beſ dſeefmahm tautas krehfla klehpī. Schihs mantas froht un gaifmā zelt, lai tahs rahnitu, lahti Latweefchi iſtī ir, zaur to tee iſſekirahs no zitahm tautahm, eelfch lam paſtahm wiñu gariga bagatiba — to un dauds zita praſa ſinatniba, praſa tautas miyleftiba. Latweefchi warehs un gribehs zaur ſawahm gara atminahm palihdſeht ſinatnekeem iſdibinaht, ka zilwegez gars ſtrabdajis winds fen-fendis lailds, no kureem nelahdu rak-ſtinu (wehſtūres) ſiau naw.

Lagad mi galā parafstijees. Maskawas Etnografijas beedribas uſtībā, sagatavo oħtru finu-kraħjum par Latweescheem. Schis oħres kraħjums nekkha: Latweesħu tautas pafakas un teikas, tautas mi hħlas, fakamus-, publhamus- un buriħibas-wahydus.

Lai šīs darbs išnākštu pilnīgoks un ieraugsinās arī pēc satura,
tautas un sinatnības draugeem jānākt arī šķoresīs valīhgā. Bet
lai nu masak māžīti tauteesīi sinatu, kādu valīdsību ištī iſ-
luhdsamees, tad šeīs derehs ihpasēi peemineht, ka no minetahm
leetahm wiss, ir tas prastalais pateiši derehs, kas tīl bubs iſ
Latwē ūku ūausku atminas. Nederehs wai mas derehs wi-
jodas paſakas, teikas, mīklas un ūakami wahrdi, ko iſgudrojis,
wai Latwīfjojis pēz ūveshas ūlodas kāds jaunu laiku gudri-
neeks, — lai iſgudrojums iſrahādītōhs ari deefīn zil fīmūks. Ne-
derehs tas, to tautas behrni iſ grahmatahī eemahājūschees, ja
ari grahmata buhtu pat til augsti zeenījama un derīga, ka weza
Stendera tehwa paſaku- un ūahīs-grahmata. Deenī muhīshū
perredsams, la dāuds laudis wehl mos zeenā un wehrā leek tv,
kas tuvu, kas kauls no paſcha lauseem, meesa no paſcha meefas.
Muhīsu tautas garigas mantas daschi ne-eiwehro, pat nowahrtā
leek, tik tadehī, ka tāhs naw ūveshas, ka tāhs pee mumā tā ū-
loht kātrā lattīnā wehl atrohdamas. Bet nopeeti sinatneeks ūhihs
mantas ūnahs pēslabīgā gohdā zelt, ja tik tautas behrneem
patīks paſahāsti ūawus ūahīstus, p. pr. par Behrtonu jeb wezo
deewu, par welnu un johdu un wina darheem, par raganahm
un ūphātīnahm, par burvjeem un pestekeem, par ūilstalneem un
grīmūschahm plēbm, par īnħru un ūinas erdīshwotajeem, par
semes, juhāras un esaru ūelchanohs, par mīlsonēem un ruhīschēem,
par ūvehtahm meitahm, pułkeem, ūiskafschēem, ūeetuvenēem un
ziteem wezu paſaku waroxeem; ja tautas behrneem patīks pa-
ſahāsti ūawas wezas paſakas un teikas, p. pr. par gudreem un
mulkeem brahkeem, par ūehnīneem, ūehnīku dehleem un meitahm,
par apburtahm pilim un apburtēem zilwekeem, par runadameem
puñneem un ūvehreem, u. t. j., u. t. j. pr.

Bet palihdsivas yee schahda darba waijaga! Un palihdscht
sche war wisi, las til mahl waj dsirdetu pastahsticht, waj statstu
ia nela usrafsticht. Palihdscht war tehws waj mahte ar fermu
galwinu, las negrib lapā libds nemt ori sawu garigu mantu,
las samantota schini raibā muhschā, bet atschaft wj saweem behr-
neem par pastahwignu gresnumu un sroehitbu; palihdscht war jau-
nells waj jaunelle, las grīb spert pirmohs sohkus taulas darba
laulā — 'sohkus, us sroem atslatotees, teem ne muhscham nebuhs
janofarist. Palihdscht war slohotajs un faimes tehws, lam

Sindianischans.

Luhgsčana uo weenas nepareisí apwainotas
atraitnes.

Teek firsngt luhggi wist tee, krei ic bijuschi ar
mamu nelsata wihru Johann Gustav Semel (va-
gasta scribwerks Kolberge) labdas nandas darijsca-
nas, jeb ic labdas aqgabadschanas tas nomireis if-
barjies, ta ic kihlu grachmatas, prehmju jeb zitus
labdns mehrtess-papihrus aqgabaddjis jed pahdroenis,
teek firsngt luhggi un waizinati, peeteiltkes perso-
nigi jed ari zaar ralstu pee tahs dftsi apbeddinatas
atritives Charlotte Semel, dftsm. Desterling, Kol-
berga muischu (Goldbeck, Kirchspiel Marienburg),
September 1877.

Nigas turumā labi apdzīvotā vietā teek
iņens ihušķums, kas sastādījis weenas leela-
kas vīhiwojamas mahjas, weenas masas un
weenas muhja eħlas, pēdēja ihušķi fabri-
kum ieb ātri fabrikā arī tātās ganīji de-
rīga, kā arī 10 lidoj 12 vuhraweetas apstrābdatas
jemes un maļu plauvu ir par mehren zenu pah-
dohdams. Alaiħolas sinas Ernst Platex ē oriku-
namā pēc Behtera basmizas. 3

Ar šejo daru finamu, ka no 24. August ūcha
gada eesfahlschu Rīga abierteit. Oshwoju Maſka-
was Ahr-Rīga, māja Jeſušbaņizas eelē Nr. 13,
1 rept augst. Runas-stundas dienās no 8—10 rihtā
un no 4—5 pehž puſteenās. 1

M. Pohrt,

bijfchais Faun-Veebalgas un Dsehrbenes dr. dakteris.

slahjahs eemehroht to, kas tautas behrnu newainigi preezina,
witu gara dsihwi lupsina; palihdseht war pat skohlens un ga-
niasch, kas augligā watas brihdī, rafslā weiklinadamees, usfih-
mehs to jauku dihwainu pasatu waj wezlaiku stahstu, to stah-
stija garā seemas rokārā wezais tehws waj mahmira auseletaja.
Palihdseht war schēwiss tautas behrit, kā peereta fahda zita skohydarba.

— Ja tautas gara atleekas ussīhmejoht, newaijaga nedī rāsta glihtuma nedī gramatiska rīstiguma. Uz kahda papīhra un kā no viema ussīhmetaja pehz stāhsītaja (stāhsītajas) waherdeem faralstihts, ar wi-
sāhm fastrīhpētāhm weetāhm, kā ir, tā lāi pamet tee, kas gribetū
mums palīhdīgi pēsfuhtīt krahjumāu. Ussīhmetajam weenīgi
jaluhlo uz to, kā usraastamais gabals isnahk zīl ween spēhjams
kahds, kahds tas dīhwojis tautas garā, tautas mitē. Gelsch
ta pastāhw ussīhmetas tautas gara atleekas wiſuleelsaka wehrtiba.
— Ja pehz weena dīrdejuma isnahk kahdā weetā ūja un pehz
ohra zītā, tad buhtu derīgi, kā peerāhsītu abas faravadas wee-
tas (variantus).

Maslawas Etnografijas beedriba savus sinatnissus ratsus is-dohdama, eevehro, sinams, mitu pirms kreevu sinatneelus, kas nodarbojohas tautas sinas ijbibinadami un salihdsinadami. Bet tas tarfchju newar paiaiski muhsu palihdsigu prahiu stobiyaku. Preetsch muhsu masas taatikas lohti swarigi, ka zitas tautas, ihpaschi kreewu tauta, no mums wairak sin, muhs wairak eevehro; preetsk Latviescheen muhsu deenās swarigi, ka muhsu tehnu tehnu garigas mantas jel taut kur salrahj un zaur druku, grahmata — kas ismalka labi dauds naudas — usglaba, eekam wehl naw ta pehdiga ielsa yee dascha laba eevebrojoma tautas gara seeda ar atmirstibas fahli apaunguse, kas muhsu straujos lailos war notist deemscheel jo ahtri. Gan wehlak darbigi tauteeschi, sinatneeli, lam prahts nefabs tautas gara mantas dibinahit un sinatinibas gaismā mirdinahit, atradihs ari tahlahs Maslawas leahjumus; gan wehlak tautas draugi ari gahdahs, ka derige gabali is gruhtak fasneedsameem leahjumeeem nahl peelsahjigā fahela, par lehtu malju, ari leelakam tauteeschi pullam rohki. Tagad no pirma swara, ka muhsu tautas gara bogatibas falrahj un zaur ratslu no laika sohba glabbi.

Відади реєстри тими факсиміліями які самі віддали пастору
адресату: Въ г. Москву, въ Мюкововскую 1ую Гимназию,
у Пречистенскихъ воротъ. Учителю Яковлевичу Третьякову.

Ranunculus tanibruzae

Maia, 16 September 1877

	Pāriņi	prāfīja	maffīja
5 prozentes iestrikcijas 5. serījas no 1854		rubk.	rubk.
5 " prehāmū bileses 1. emīlījās	203½	"	200
5 " 2	205½	"	205
5 " Rīgas namu "Ekhū-grahmatas	—	"	—
5½ " biroteli Ekhū-grahmatas	—	"	—
5 " Vidzemes Ekhū-grahmatas (ne-ussal.)	99	"	98½

Līdz 15. septembrim pēc Rīgas atnākšanas 2830 furi un atgādījumi 2567 furi.

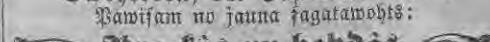
Digitized by Ernst Bläser

Obtaining musical

Starp Rīgu un Jelgavu — teik krohgā ar tām
rennu un plānu semī no Jūgezēm 1878. g. iš
renteti. Klahtatas sinas ir dabujamas Blohnes mu-
schā Smiltenes orāndē pēc muižas valdisčanas.

Nig. Zgtp. teateris.

Sweatgreen, 18 September 1877.

Preetos im Gehäus.

卷之三

A. Allunan.
(Eos-klēas, nūlūt, 7¹/₂, māgarā)

Teatery Fumiñga

Familijos noslehpumi.

(Skatees № 36.)

„No tas gan nosihme?“ Miltonas fazija, pee meitas eenahldams, dohmadams us kahdu wehstuli. — „Grahfs ir lizis muhs us puſdeenu eeluhgt . . . Man nemas naw luste eet. Warbuht winam fchodeen buhs kahdi weesi. No rihta tu ar grahfs pa dahrſu zeeraji, tad winſch neko tew nesfazija?“

„No puſdeenas nebuhs neka, papin.“ atbildeja Lihſina galvou palohzidama.

„Kapebz ne, meitin?“

„Lohti fwariegas leetas labad.“ atbildeja Lihſina. „Tu ſini, papin, ka es ne-efmu nekahda aufchiga meitene, tad to- mehr man us reiſi trihs mihletaji ir.“

„Trihs?“ — eefauzahs tehws. „Tu tikai mani gribi mah-niht. Kas tee tahdi ir? Waj weens naw grahjs?“

„Ja, weens ir gan grahfs. Un tas ir noschelholjami.“

„Noschelholjami? Ka tad ta? Ta jaw iħsta laime! Wifa Moflava us tevi flatifrees. Ka? Waj winſch tevi jaw uſrunajis?“

„Ja, fchoriht winſch mani bildinaja. Es newareju winaai atbildi doht, un winſch gribija ar jums par to leetu waħarar- rmaht. Laikam newaredams fagaiddiħt waħru, ir winſch muhs us puſdeenu lizis eeluhgt. Laikam nebuhs ne weefu. Weenigais weefis warbuht buhs mans oħtris mihletajs.“

„Kuxxch tad tas oħtris?“

„Jahnis Urmows.“

„Lihſina, nepalaidees us to, winſch daudj johko. Es to pat pilnu ne-eeraugu.“

„Ari winſch fshowakar ar jums gribija farunatees, un nu dohmaju, ka pee grahfa ari winſch buhs.“

„Tas nu ari gan naw fmahdejams,“ — tehws fazija, „bet grahfsam newaijaga to finamu dariħi, winſch mums daudj laba darijis.“

„Ka? Waj juhs dohmajat, man waijadsehs laikam grahfa roħku peenent?“

„Lai Deens paſarga, ka tewim ko pawehleħt gribetu. Es wairi ilgi nedsiħojs, bet tew wehl wifa paſaule preefchā. Weħli pate fewim draugu. Tawa laime ari preefch manis buhs laime. Bet kuxxch tad tas trefħajis? . . .“

„Tas ir — Vladimirs Petrowitschs Urtigows.“

„Muħfu dakteris? Ta! No ta ari to nebuħtu dohmajis. Winſch puħlejħas ar finafchanahm tikai . . . Bitadi lab, goħdigs zilwek. Sal, waj winſch tevi uſrunajis?“

Klufu zeedewa Lihſina tehwam Urtigowa wehstuli. Tehws to panehmis lafija:

„Beenijama jaunkundse, Miltona Lihſina! Peedohdeet man, ka efmu jums fawas firðs juſħanas til aħtri finamas darijus, un turklaħt veħz juħsu roħkas luħdsis. Tagad efmu pahleż-nejees, ka newaresħu juhs laimigus dariħt; tadeħħi luħdsu peedohħanu, ka fawu waħru atpakał nemu. Luħdsu weħl weenreis peedohħanu. Urtigows.“

Tehws Lihſinai wehstuli atħoħdams fazija: „Għrimi pa-keej, Vladimirs ppreefchhu tawu roħku prafu un tad aktal jo aħtri tew aħsaka . . . Es to neħaproħtu. Ne-apħoħ- mba! Tur gan buhs laikam fahds eemelis. Winſch ari naudu wairak mihle neka feewieħhus.“

„Bet kad es wiħu buħtu mihleju, papin?“

„Waj tad tu wiħu nemihleji, Lihſin?“

„Pate nesimu, papin,“ atbildeja meitene briħnidamahs. Pa- preefchhu no wiħa biħjohs. Wiħa qażi mani isbeedeja. Es behgu no wiħa, wiñċi laikam to bija manijs, un saħla mani zeeħxak u-sluk. Beħdigi ar wiħu apradoħs. Bet tagad newaru wiħu wairi eraudsiħt.“

„Tas ir labi, ari es par to preezajohs, ka tu fewim zitu draugu wari iſluħkotees. Urtigows tewim fawwa labuma peħz it aħfazzis, tizi monim!“

„Bet kas tad tur par eemelu gan waretu huht?“

„Warbuht graħfs wiħam aħseedsis, tevi prezżejt.“

„Bet klo ħaj ar graħsu eefahku?“

„Ka patih!“

„Es jums apfokħlohs, ka efmu gatawa graħsam fawu roħku fneegħt un wiħu mihleħt!“

Sirmgalwiš apkampa meitu.

„Baldees par tawu apħoħmib,“ wiñċi fazija, „tu mani dari laimigu!“

Runa beidsahs un abi fataiħiħas pee graħsa uſ- puſdeenu eet.

V. Kungs un deħls.

Pee graħfa uſ- puſdeenu biji fanahluschi: Miltona, Lihſina un Jahnis. Wisi seħdeja klufu ne waħru nerumadani, tad graħfs walodu uſneħħma:

„Miehs wisi fħe mu efam fanahluschi kahdas leetas peħz. Jums, zeenijam Miltona kungs, ir- fkaista meita, bet es un mans braħlens efam abi wiħas mihletaji. Kuxxam no mans abeem wiħa mu fawu roħku doħs, tas buhs tas laimigais, bet oħtris tas nelaimigais. Isspresħat nu juhs to leetu!“

„Juhs sinat, fungi,“ Miltona fazija, „ka tas naw labi, ka fħeni leelā behneem ko paweli. Tapexx ari es aktarju Lihſinai waħru dariħt ka għib. Tomexx es faku, ka klo wiħa jums, graħfa kungs, fawu roħku gribetu fneegħt, tad efmu ar to pilnigi meerā.“

„Lihſin, waj ejat ar to meerā?“ graħfs jautaja.

„Ka tehws għib, ta efmu meerā. Tas preefch maniš leela laime.“

Graħfs apkampa Lihſinu un fazija: „No fħi briħsha efi tu mana bruħte. Schi deena ir ta laimigħala manā d'sħwiġi.“

„Es weħlu, braħlen, tewim laimi!“ — Jahnis fazija, graħsam roħku fneegħdams.

Laimi ufdseħru, wisi zehlaħs no galda.

„Kungi!“ — fazija weħl Miltona, „jums weħl finamu daru, ka manai meitai ari weħl trefħajis mihletajis bij, bet tas aktar ahtri pats aktar aħħiħ.“

„Atfazzijahs?“ Jahnis eefauzahs. — „Tas ir neħaproħtam.“

„Sché ir wiħa weħstuli! Lafat!“

Jahnis weħstuli iſla fazzija: „Muħfu dakteris!“

„Bet Lihſin,“ graħfs fazija, es tevi nu prafu, waj tu ari warejji dakteri mihleħ?“

„Atħiħtoħ, graħfa kungs,“ atbildeja Lihſina, „ka wiħu nekla iħxi ne-efmu mihleju.“

„Tas ir brangi, schi wiħrs ari tevi nekla newaretu laimigu dariħt,“ graħfs fazija.

Nu fahħaxs runa par fahsahm un żelofħanu no fċhejee- nes. Ka Miltona flimħabas peħz liħdi newaresħoħt żelot, ari tas iħxa peeminieħta. Winſch wareħschoħt meerig i-pee daf-

jis, ka tur pavifam fawadā wihsē ahrstejoh. Tas nu fuh-tja kahdu isluhku us Maaskawu, pahluhkoh un apskaiti Ur-ligowa ahrstejhanas wihsī. Sinaht dabujis, ka Ueligows ahrsteja, wijsch pawehleja, ka flimneeku namu buhfschoht aisdarh.

Grahs no brahlena to sinu dabujis rakstija general-gubernatoram wehstuli, ka flimneeku nams ar waldischanas at-laufchanu efoht uszelt, un ka wihsā luhds fchim jaw 10,000 zilvelu efoht ahrsteji, kapehz tad to buhfschoht aisdarh?

Gubernators atbildeja, ka likumi to pawehloht, ka flimneeku namam waijagoht tuhdat tapt aisdarit.

Grahs ari nu pawehleja, ka flimneeku namu lai aisdaroht. Dakteram Ueligowam lai ismalkajoh tapat ka arweenu wiha lohni, bet ja dakteris krohna deenestā gribohi stahtees, tad pa-prekshu no fchā lat attaufchanu isluhdoht.

Dakteris to dīrdejīs rakstija grahsam fchahdu wehstuli:

„Slimneeku nams, pehz juhsu augstibas pawehles ir aisdarhīts, un par juhsu labu prohtu gauschi pateizohs. Bet es luhgtu juhs, manim attaut deenesu usnemt, kurā neweenam raw japačlauša. Ka juhsu dīmtihpafchums luhdsu es jums par to. Negribu zereht, ka juhs us manim par pagahjuſcheem notikumeem wehl dužmoſeetees. Man pafcham tagad fmeelli nahk par fawu agrako dumjibu. Es ari nemas nefinaju, ka juhs Lihsinai mihlejat. Ari juhsu leelmahti luhdsu, manu ne-apdohmibū pedoht. Luhdsu it gauschi, manim attaut us Pehterburgu zeloht. Tagad esmu wihsas dužmas aismies. Es mu ūtads zilvels. Juhs par mani warbuht fmeſatees, fazidami: „Ueligows ir negudris tapis, waijaga wiham veedoh!“

Grahs bija ar fchō wehstuli meerā, un rāhdija to, ka ar-weenu, Lihsinai. Lihsinai to lažja.

„Tu tak wiham veedohd, Lihsinai?“ — grahs jautaja.

„Lai Deewos ir ar wiham!“ Lihsinai atbildeja. „Saki wiham, ka es us wiham nemas wais nedohmaju. — Bet kas tas ir ar to dīmtihpafchneeku tanī wehstule, to es ne-isprohtu?“

Vīrmā azumūlki grahs gribēja wiſu iſteikt, bet apdohma-jees fazija: „Tas ir tik taħds dumjīch teikums. Toreis, kad es to no Wahzijas luhds nehmu, wijsch prafija man: Waj mani tur par dīmtihpafchumu ne-eerakſtīhs? Un tapehz ari mehs johku pehz to weenumehr peeminam. Waj nu faproht, Lihsinai?“

„Ja, nu faprohtu.“ — Lihsinai atbildeja kahdu grahmatu laſidania . . . „Pateiziba . . . Laiks . . . Iħstī faloh, man ar to nekahdas dakaś nam.“

Rūna fahkabs atkal par zitu leetu.

Grahs rakstija dakteram, attaudans tam us Pehterburgu zeloht. Nu eesahkabs starp grahsu un dakteri draudīga rak-stīchanahs, un dakteris grahsam dauds reises fawu dīħwi Pehterburgā finamu darija.

Dakteram Pehterburgā ari brangi gahja. Wijsch tika ah-tri ween flawens wihrs. Ari naudas eenahfchanas bij tam lohti leelas.

Wijsch ari stipri nophuhlejabs ar magnetīsmas pehtīchanu. Tas gribēja gruntīgi ar fchō dabas noslehpumu eepaſtītees. Drīhs wijsch jaw ar fawu magnetīmu bij tik taħtu tizis, ka latram wareja pawehleht ko dariht. Sazija wijsch us magnetiseerejamo zilvelu: „Guli!“ — tad tas tuhlin aismiga. Katris par wiham brihnijahs. Katris gribēja no wiha tapt magnetiseerehts.

VII. Magnetīsmo.

Pehterburgā gahja tagad pavifam ehemigi. Ueligowa mahrds ween tika wiſur peeminehts. Ueligows bij wiſur iſlawehts. Wiſi tik no Ueligowa ween gribēja tapt ahrsteji. Gaproh-tama leeta, ka taħda wihsē Ueligowam no wiſahm malahm nauða ka kruža bira.

Kad zilvelam labi eet, kad tas bagats, tad tas paleek ari lepnis un mas ar nabaga taudim fa-eetahs. Bet pee Ueligowa tas tā wiſ nebij. Jo nabagals tas ahrstejamais bij, jo ar labaku prohtu wijsch to ahrsteja. Dauds angsti fungi gribēja Ueligowu par mahjas ahrstī peenemt, tam leelu lobni foħlidami, bet Ueligows atteiza latram, ka efoht grahsa Ur-mowa mahjas ahrstī.

Bebz weena gada ari grahs atnahza us Pehterburgu. Jauna leelmahte tika ar leelu goħdu fanemta no augtas kahrtas dahmahm. Dahmas wiham fanehmusħas fazija, ka Lihsinai efoht ta īaimigaka feewa, ne fawa flakstuma deht, ne tadeht, ka tai bagats wihrs, bet tadeht, ka tai tas flamenakais mahjas dakteris efoht, proht Ueligows. Lihsinai ari bij preeziga, ka ari te zitu runu ne-eefahla, ka ween par dakteri dīħwi un brihnuma ahrstejhanu. Wina fazija, ka no dakteri ne-kahdus brihnumus ne-efoht redsejusi, wiha pafihstoht to tik ween ka flawenu ahrstī. Neewens negribēja tizeht, ka wiha ne-efoht no dakteri likufhs magnetiseereetees. Grahs ari dīr-deja fawu dakteri leelo flawu un magnetīsmas miħtolajs buh-dams, wijsch nogahja us wiſeem magnetīsmas wakareem, fu-rus dakteris meħħsa notureht.

Kahdu reisu grahs isriħkoja magnetīsmas wakaru pee ſewi. Dakteris magnetiseerejja grahsu. Wijsch nefazija ne-weenu wahrdi, bet grahs wiſu darija, ko dakteris gribēja. Kad magnetiseerefħana bij beigta, tad dasħas dahmas luhdsu greħseni Lihsinai, lai ari ta leekotees magnetiseereetees. Wina negribēja, prafija grahsam un tas jautaja dakteri, waj wareħstoht to dariht?

„Gaprohtu, ko gribat fazija,“ — dakteris atbildeja. „Lai mana preefcheja dīħwe un doħmas netaptu oħiġi, to gan negribetu dariht. Atfazitees no magnetiseerefħanas buħtu man par kaunu. Gribu dariht fawadu magnetiseerefħana. Luhdsu no greħxen ġewi laħlu panemt un wiham luhgt, lai feħd meerig, bet lai neftaiga.“

„Ah! faprohtu!“ — grahs fazija. „Ta buhs branga meħġinafħana.“

Grahs peegħejis pee dahmahm, luhdsu taħs, lai eelaisħo-tees ar greħxen runas, un pee Lihsinas peegħejis luhdsu no taħs neħħdogu.

„Ko ar to dariji?“ — Lihsinai jautaja briħnidamahs.

„Man waijaga . . . neeziga magnetīsmas proħwieħħana, pee fuksas dakteram neħħdogs waijadsigs.“ — grahs atbildeja.

Kaut kahdas bailes raustija wihas kruħtis, bet negribedama nepatīfchanas dariht, pafneedsa grahsam neħħdogu un pate-eż-żejt ari dahmahm runah.

Azis pažeħlu f' wiha eeraudīsja neħħdogu dakteri roħkās. Dakteris tā ka neħħdoga gaifu ee-elpoja. Noslehpumu pil-nas doħmas eefħħawwahs Lihsinai galwā, ka wijsch laikam neħħdogu butsfhojht; peħdigħi speeda tas neħħdogu pee fawahm kruħtim. Wijsch meta azis us greħxen. Ar fchō oqru us-miċċhanu Lihsinai nelo wais neredsejja.

(Turpmal wehl.)

G r a u d i u n s e e d i.

Kahrlis Augusts un pelekees wiesswahrki.

Weimaras herzogs Kahrlis Augusts, flavena vseesmineeka Gehetes draugs, mira 1818tā gadā. Ir sinams, stahsta „Goh-tas lapa,” ka tam wezajam fungam nekur labaki nevatika, ka tanis ehnu gangds Weimaras parkā. Tā nofauktā Romēschu namā winsch us ilgaku laiku nometahs un zik winuta weentuliga dīshwe schini namā eepreezinaja, to leezina wina wehstules. Tā winsch reis ari sehdeja. Lāhdā brihnum kohschā Maija wakarā Romēschu nama preefchā un tam zelam, kas teesham us pilsfehtu gahja, bija muguru atgreesis, ka tas jaw wina eeradums bija. Ir patihkami winsch bija atsweltnes-krehflā atflehjees, pihipi tureja mutē, rohkas fawu peleku wiesswahrki kabatas eebahis un firds winam aiz preeka puksteja, to jaulu wakoru apluhkojot un jaunras putnu bseeninas klauftoees.

Tik dīsi winsch bija dohmās eegrīmis, ka winsch to wiheru nepomanija, kas no Augsch-Weimaras zeema nahza. Tas bija lāhds fedlineeks, H. wahrdā, kas tai smukā pehzpusdeenā bija isgahis pastaigatees, bet bija lāhdā wihniss eetizis un tur druzja pahr mehru dsehris. Kad nu winsch tuwaki pee Romēschu nama nahza un tur sawā preefchā ko tanis pelekds wiesswahrks fehdam eerauga, sahē pēpeschi winam wiſi pirksti kuteht un winsch dohma: „Pag, tē tu nu man eſi, tu nekur nederigais kambara fulainis. Nu tagad tēw rāhdischu, ka tu nabaga plukata ar fedlineeka mitu gribi mihlinatees, un ta ari tāwa waina, ka es leelherzoga pilsfedlineeks ne-eſmu tapis — pagaidi, tagad tu dabuſi to ūmukako pehreenu.” Tā runadams winsch arweenu tuwaki lihda un schwihsch! ar speeki uswelt sehdetajam par muguru.

Kā wehjch leelherzogs bija us lāhjahm. Winsch kampa pehz fawas muguras, pihipi guleja fadragata pee semes. „Wilti, pehroni, dewini welni!” tas bija wiſi, ko winsch schini azumirkli eepchja issfaukt. Bet schini paſchā azumirkli palika tas lihds nahwei isbihjees fedlineeks tik flaidrs prahā, it ka winsch uhdeni ween buhtu dsehris.

Virms nostraipeleja winsch gar lohku un atflehjabs tur sekundi it ka nedfihws, bet tad winsch fanehmees krehja, it ka pats nelabais us kameescheem winaam tipeku, us pilsfetas puſi.

„Tu, tu,” fauzā Kahrlis Augusts, „nahz ahrā, ūsohdīhts tehwinsch mani misoja. Skreis pakal, apskatees, kas tas tāhds bija!”

Kambarafulainis gahsahs is nama un tam laundaritajam pakat. Puhsdams elsdams atpakat atfrehjis, iſtahtīja winsch nelaimigaja kahrtu un wahrdū, ko winsch wehl bija panahjis.

„Winsch ir Juhsu augstibū par mani turejis, tadeht ka es Juhsu nonefatus wiesswahrkus walkaju. Un tapehz ka es nabags, negrib winsch man fawu mitu doht, kaut gon mehs weens ohtru gauschi mihtam, un winsch ari tiz, es eſoht Augstibū peerunajis, lat winu par pilsfedlineuku nezeloh.

Herzogs wehl arweenu muguru berseja. „Tad juhs abi tik mihi tureetees? Sinams, no lawas eenahlfchanas nevar seewa un behrni pa-ehstees. Bet klauſees, man tatschu buhtu mihiati, ka tu manus wezohs fwahrkus neneſatu. Lahda vahrmainschana warbuht waretu wehl atgaditees.

Otrā rihtā kambarafulainis ar ūchahdu pauehlu amata istabā eenahza: Meisteram H. buhs tublit us Romēschu namā dohtees. Smeetees winam tomehr waijadseja par to nobijuschos fedlineuku, kas ar drebedameem zeleem wina preefchā stahweja un ar ūewu un mitu behdajahs. Ka winsch zaurnakti ne aži ne-aifdarijis, ne buht winam nebija waijadīgs augsti un ūwehti apleezināht; bet nu wiſi neko nelihdseja, ūwehdeenas fwahrks bija jagehrbjahs un prohjam gahja johneem. Meistars tigeja, ka nu eijoht teeschahm us kartawahm; ūewa paredseja fawu wiheru jaw vahrmahzifchanas-namā.

Breckschimbārī nebija winam ilgi jagaida; herzogs lika winu ūaukt. Tē stahweja Kahrlis Augusts ar ūakrunkajuschos peeri un ūwehrodamahm ažim. — „Waj winsch ūn, ko winsch ūelnījs?”

Grehzineeks nogahsahs us zeleem un ūhdsā ūchlastibas, bet Kahrlis Augusts fauzā: „Uſzelees! — Winam paſcham ūwim ūrahpe jaſpreesch.”

(Turpmal veigums.)

Stahstini.

Lāhds aklis ūtika ūchopli un ūchim ūrafija: „Kā eet?” — „Kā tu redī!” bij atbilde.

„Tē waijaga man tagad ūismaksah ūohs aſtonus dahlērus, kuras tu man eſi parahdā. Brecksh tagadejeem ūlīteem ūaikēm ir nauda oħtri ūek wehrtā,” ūrafija lāhds ūchihdā ūwam ūrahdeenam. „Nu labi!” ūazija ūrahdeeneks, „ſchir ūtħetri dahlēri. Kad nauda oħtri ūek wehrtiga, tad es ūwars ūrahdā ne-eſmu.”

Lāhdā aħsemete Wahzu awise bij ūeis ūchahds ūudinajums ūafams: „Jauns wiħes no wideja auguma kuras ūpreztees ūehlaħs, mekle us ūchō ūwars ne-aprosto ūelu ūeenu ūeżigu, ūpratigu ūfungu, kas ar ūiſrunatohs.”

G. Schmidt.

Beswainigs ūapnis.

Deentuls ūlu ūtāgħi
Jaukā ūku lejja,
Meitru tur redseju
Skaidra eng'lu ūejja.

La man prett ūmaidija
Sajidama ūħfshi:
Nebaides, nahz tuvumā
Aylamp' man it droħfshi.

Salba preeka ūħġmodams
Ir ūe ūħu ūħġid;
Mihlieb's juhtas ūfajsdams
Buijsħiū ūtai ūneebu.

Bet ū ūe ūħu ūħġid,
Bukes wiħia — ūtira,
Tixxur roħxes ūsejja,
Dadħi tikkat mita.

Stuhla Gahnis.

Aħbildedams redaltehrs Ernst Plates.